

РЕЦЕНЗИЯ

във връзка с обявения от ЮЗУ „Неофит Рилски“ (ДВ, бр. 57/04. 07. 2023 г.) конкурс за доцент по професионално направление 2.1. Филология (Литература на народите на Европа, Америка, Африка, Азия и Австралия (Американска литература)

1. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

От подадените в законоустановения срок документи е видно, че единствен кандидат за конкурса е гл. ас. д-р Мария Димитрова Анастасова, преподавател в Катедрата по германистика и романистика при Филологическия факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“. Мария Анастасова е завършила специалността „Английска филология“, ОКС „бакалавър“ и магистърска програма „Социокултурни аспекти на превода, Съвременни литературни течения“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“.

От 2004 г. е последователно асистент и главен асистент в Катедрата по германистика и романистика на ЮЗУ „Неофит Рилски“, като са ѝ възлагани лекции и семинарни занятия по дисциплините *Американска литература, Американско странознание, Британска литература на XIX век, Практически английски език, Превод и редактиране; Теория на художественния превод*. Работила е като преводач в издателство „Просвета“, както и като преподавател по английски език за възрастни. Член е на комисии към МОН за проверяване и оценяване на учебници по английски език, както и на комисии за проверка, изготвяне и оценяване на държавни зрелостни изпити по английски език.

През 2017 г. защитава дисертационен труд на тема: „Съспенсът в два романа на Стивън Кинг и в техните филмови адаптации“, публикуван през 2019 г. под заглавие „The Suspense of Horror and the Horror of Suspense“ от авторитетното издателство „Cambridge Scholars Publishing“.

Имам непосредствени наблюдения от работата на Мария Анастасова не само като преподавател, но и като редактор в сп. „Езиков свят“, като неизменен и незаменим участник в организацията на научни форуми, провеждани от ЮЗУ „Неофит Рилски“ и Филологическия факултет, като двигател на Летния семинар по български език и култура и бих оценил нейния принос като изключително важен. Става въпрос не само за неподлежащи

на съмнение компетентности като учен и преподавател, но и за забележителна способност за работа в екип.

Приложената към документацията по конкурса Справка за изпълнение на националните минимални изисквания очертава профила на авторитетен учен в областта на американистиката – публикации в специализирана периодика в България и в чужбина, участие в авторитетни научни форуми, множество цитирания, по-голямата част от които в статии, публикувани в реферирани издания.

Може да се обобщи, че във формален план гл. ас. д-р Мария Анастасова отговаря, и то с излишък, на необходимите условия да кандидатства за академичната длъжност „доцент“ по обявения конкурс.

2. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

Гл. ас. д-р Мария Анастасова предлага като хабилитационен труд монографията „**Stephen King: New Reflections and Refractions**“. Списъкът с публикации, с които тя участва в обявения конкурс, съдържа 11 статии, 1 учебник и 2 учебни помагала. Тема на двете монографии на Мария Анастасова, едната, базирана на докторската ѝ дисертация, другата, предлагана като хабилитационен труд, е творчеството на Стивън Кинг. Мисля, че няма да е пресилено да се отбележи, че Мария Анастасова е най-задълбоченият познавач на творчеството му в българската хуманитаристика и, ако се съди по многобройните цитирания, един от авторитетните негови интерпретатори изобщо. Ако в докторската си дисертация Мария Анастасова анализираше връзките между романи на Стивън Кинг и техни филмови адаптации, предлагайки едно интердисциплинарно изследване, базирано на анализ на два кода: словесен и визуален и интерференциите помежду им, то хабилитационният труд има строго определени граници и ограничения: времеви и жанрови. Мария Анастасова разглежда романите на Стивън Кинг, публикувани в десетилетието 2011 – 2021 г., петото десетилетие в творчеството му. Десетте романа, както е заявено още в уводната част на монографията, са разгледани не в хронологичен ред. Маркерите, които Мария Анастасова поставя и стриктно следва са: анализ на персонажната система и търсене и тълкуване на злото („вътрешно“ и „външно“) като тематично ядро в романите на Стивън Кинг от последното десетилетие. Това, което придава плътност на монографията и я прави интересно четиво и за хора, които не са маниакални читатели на Кинг, е способността на

Мария Анастасова да очертава и тълкува контекстите – социокултурни, политически, икономически, психоаналитични (със сигурност има и други, които пропускам), в които съществува „Вселената Кинг“. В този смисъл паронимно звучащото заглавие *Reflections and refractions* се оказва далеч не само фонетична находка. То адекватно презентира същността на монографията: отраженията и пречупванията, а именно: какви са отраженията, рефлексите на романите на Кинг сред широката читателска публика и в специализираните метатекстове; какви пречупвания (спектрални разлагания, метафорично казано) на явления и процеси в съвременната цивилизация, разбираана в най-широк смисъл, откриваме в тези романи.

Първата глава на монографията коментира „вселената Стивън Кинг“, такава, каквато тя съществува в метатекстовете – основно литературнокритически и литературноисторически, но също така изследвания, с психологическа, социологическа, психоаналитична, политическа, феминистка и т.н. насоченост. Акцентирайки върху „петото десетилетие“, Мария Анастасова предлага визия за измеренията на феномена Стивън Кинг. Перфектното познаване както на творчеството му, така и на огромен корпус от текстове, генерирани от това творчество, ѝ позволява да проследи как се променят отраженията и пречупванията във времето. В първата глава са обосновани и основните подходи: анализ на персонажната система, ситуирането на романите на Стивън Кинг в историята на американската литература, от една страна, в парадигмата на готическите романи, от друга, в социокултурните и технологическите контексти от последното десетилетие, в епохата на пост-истината, когато социалните медии радикално променят не просто картината на света, а начините на конструиране и възприемане на тази картина. Разбираемо е, че романите на Стивън Кинг са поставени и в тясно биографичен контекст: относително спокойното в личен план десетилетие, в което изкушенията на алкохола и наркотиците са забравени, а годишният доход рядко пада под 15 милиона долара. Очертана е ялната политическа позиция на Стивън Кинг – про-Обама и анти-Тръмп, за да се проследи в следващите две глави как политическите му възгледи и страховете от една бурно и може би безконтролно развиваща се технологична революция се пречупват в темите, сюжетите и персонажите в десетте романа, писани в периода 2011 – 2021 г. Монографията на Мария Анастасова показва много добра способност да се очертават не просто контекстите, но и да се тълкуват и намират връзки както в полето на чисто литературната парадигма, така и между литературната и извънлитературната действителност. Разказът за това как в романите на

Кинг се пречупват и отразяват травматични преживявания като войната във Виетнам, детството без баща, синдромът 9.11.2001, синдромът Ковид – 19 е плътен и убедителен.

Втората глава коментира протагонистите. Те са разделени в три подглави: мъже (подлавата „Колко е важно да бъдеш Среден Джо“), жени („Оставяйки я отзад“) и деца („Деца с таланти“). „Колко е важно да бъдеш Среден Джо“ е от заглавията – находки в монографията, доколкото точно характеризира преобладаващия тип мъж. Мъж среден, нито много добър, нито много лош, чиято основна черта според Мария Анастасова е нормалността. Стивън Кинг в романите си от петото десетилетие съзнателно или не се ръководи от Аристотеловото изискване за средния герой, максимално удобен и подходящ за идентификация, съчувствие, съпреживяване и оразличаване от страна на зрителя/читателя. Мария Анастасова е проследила пречупванията и конкретните реализации на Средния Джо: Дан Торънс („Доктор Сън“), Дев Джоунс („Джойленд“), Тим Джеймисън („Институтът“), Джейми Мортън („Възкресяване“). Обърнато е внимание на новия типаж в романите от петото десетилетие: полицаят/детективът в лицето на Бил Ходжис, Тим Джеймисън и Ралф Андерсън. Тезата на Мария Анастасова е, че докато предишните творчески десетилетия на Кинг са доминирани от свръхестествени истории на ужасите, през последните години ставаме свидетели основно на производството на по-реалистични истории, които се фокусират върху съвременната престъпност. Съответно в образа на Средния Джо рефлектират и се пречупват идеите за несъстоялото се бащинство и неговите компенсации, успокоението което носи мисълта, че е достатъчно да си добър в областта си и можеш да забравиш стремежа към изключителното, успокоението да обичаш/да си обичан. Няма как да не се съгласим с писаното на стр. 43 от монографията: „По-ранните творби на автора се занимават предимно с последствията от провалените бащи, докато по-новите романи са склонни да представят идеята за бащинството като начин за трансформиране на мъжа и изкупване на неговите грехове и грешки.“ Анализът на Средния Джо демонстрира и способността на Мария Анастасова да превключва изследователската оптика от общите планове на съпоставителния анализ към конкретиката на детайла – имам предвид, да речем, анализът на мъжките имена и тяхната връзка със семантиката на Божията защита: Джеймс, Джейк, Джак, Джейкъб – Яков (стълбата на Яков) „Оставяйки я отзад“ също е от успешните заглавия в монографията и добре характеризира жените в романите на Стивън Кинг. Мария Анастасова констатира, че масираната феминистка критика все пак е дала някакъв резултат и женските образи в „петото

десетилетие“ са и по-плътни, и не толкова фонови, и като цяло по-далеч от стереотипите на популярната култура. Убедително звучат наблюденията за функцията на жената в сюжетите на Стивън Кинг: да подкрепя мъжа в труден за него момент, а, от друга страна, да има кого да обича и защитава мъжът. Изключение е преминаващата в няколко романа Холи Гибни, чийто образ е доста подробно интерпретиран в монографията, доколкото очертава наистина нови пречупвания на жената и в персонажната система, и в тематиката на Стивън Кинг: асексуалната, извън типичните роли на майка, съпруга и домакиня жена. Уместно е наблюдението, че Холи сякаш принадлежи на два свята и спада едновременно към две от категориите герои, към които Кинг винаги е проявявал слабост – децата и аутсайдерите.

Децата във „Вселената Кинг“ имат таланта да откриват и побеждават злото. Мария Анастасова коментира и хибридната им природа от детство плюс мъдрост. Акцентът е върху техните таланти и свръхестествени способности, повествователна стратегия на Стивън Кинг, която очевидно се радва на успех сред четящата публика. От друга страна, както ще видим в третата глава на монографията, децата са повод за размисъл за порочната и доста често предизвикваща страх работа на институциите. Мария Анастасова акцентира, че един от романите на петото десетилетие се нарича именно „Институтът“ и основни герои/жертви в него са децата.

Злото е смисловият център на третата глава на монографията. Мария Анастасова коментира концепциите на Кинг за вътрешното, произлизащо от човека, зло и външното зло, причинено от външни, свръхестествени сили. Не звучи радостно неговата констатацията, че външно зло по-скоро няма, че всичко произлиза от човека. Темата за злото е поставена в плътен културологичен контекст: концепциите на Юнг за сянката, тази на Юлия Кръстева, че това, което причинява отвращение е „това, което нарушава идентичността, системата, реда“, това, което „не зачита граници, позиции, правила“. Мария Анастасова проследява трансформациите на реални събития, факти и личности, обществени страхове или надежди в романите на Кинг. Може би най-ярко това се вижда в квазиисторическият (по определението на Анастасова) роман „22. ноември 1963 г.“, но може да се проследи във всеки един от романите на петото десетилетие. В анализа, който Мария Анастасова предлага, ясно са очертани извънлитературните генератори на злото според Стивън Кинг: прекалено материалният свят, дигиталната вселена, в която властва пост-истината, тероризмът, мизантропията, расовата нетърпимост. От друга страна, монографията очертава и чисто литературната парадигма на злото по линията на традициите на готическия

роман. Добре са очертани мотиви и ситуации, имащи солидно присъствие в литературата: стремежът към вечната младост, стремежът да съживиш неживото или пък да вдъхнеш живот; лицето и маската, човекът и тъмната му сянка и т.н. Хубаво е определението „готика на предградието“ – мястото, в което всички се познават и точно поради това ужасът е толкова силен и въздействащ.

Напълно съм съгласен с приносите на монографията, посочени от Мария Анастасова. Монографията е първото системно изследване на романите на Стивън Кинг от петото десетилетие в България и, доколкото се ориентирам, едно от немногото извън нея. Изследване, което демонстрира продуктивен синтез от изследователски подходи, които очертават поетиката, прагматиката, контекстите – литературни, социокултурни, политически; рецептивните нагласи – изобщо всичко онова което прави възможен феномена Стивън Кинг.

Мария Анастасова предлага за рецензиране 11 статии, две от които в съавторство, и няколко учебни помагала. Статиите бих ги групирал в две области: американска литература с акцент творчеството на Стивън Кинг и транслатология. Способността на Мария Анастасова да контекстуализира литературни факти и явления, демонстрирана в монографията за Стивън Кинг, откриваме в статиите ѝ „Капитан Ахаб и Джек Торънс в техния мрак и лудост“, „Пуритански проекции в „Алената буква“ на Натаниел Хоторн и „Кери“ на Стивън Кинг“, „Идеята за злото място в разказа „Рухването на дома на Ашър“ на Едгар Алън По и в романа „Сиянието“ на Стивън Кинг и „Чудовището в хотелската стая“. Тези текстове очертават контекстите и условията, които правят възможен феномена Стивън Кинг а, от друга страна, придават конкретика и плътност на явления, повествователни похвати, традиции, характерни за американската действителност и – в тази връзка – литература. Много интересен е анализът, който Мария Анастасова прави на повествователната традиция на пуританите и нейното пречупване в романите на Стивън Кинг. Убедителни са съпоставителните анализи на „Моби Дик“ на Херман Мелвил и „Сиянието“ на Стивън Кинг по линия на традициите на „тъмния романтизъм“, саморазрушаващият се герой, отчуждението, провала, низходящата спирала, предизвикани от опустошителната страст. Също толкова убедителна е съпоставката между „Алената буква“ на Натаниел Хоторн и „Кери“ на Стивън Кинг в контекстите на пуританската повествователна традиция и на готиката. Акцентът отново е поставен върху индивида (в случая жената), който не може да се впише в своята група. Потърсени са социокултурните основания на темата за злото място,

така характерна за прозата на Стивън Кинг, в съпоставка с разказа на Едгар Алън По „Рухването на дома на Ашър“. Мария Анастасова има способността да види и да тълкува не просто детайлите в художествения текст, а да отвори прочита към социокултурните им предпоставки и основания, да речем странната архитектура на дома на Ашър, успоредена със собствените му странности, от една страна, и възприетите от традициите на готическата литература модели на пространството на дома, от друга. Или пък пространството на хотел „Панорама“ от „Сиянието“ отново в традициите на готиката, но и в контекстите на американската действителност от средата на XX век.

Специално искам да отделя статията „Бестселърите – литература за хората“, която би могла да се разглежда като ранен подстъп (статията е от 2006) към това, което с годините е основна тема на научните изследвания на Мария Анастасова – „Вселената Стивън Кинг“. Статията предлага логичен и много убедителен разрез на битуването на популярната литература в технологичните контексти на времето. От друга страна, добре е очертана нейната жанрова специфика – литература извън парадигмите на класиката; литература и нейният материален израз – книга, функции на пазарни механизми и в тази връзка – на изпълнени читателски очаквания.

Заклучение

Въз основа на направения преглед на научната продукция, предложена от гл. ас. д-р Мария Димитрова Анастасова, както и на документацията, удостоверяваща нейната дейност като преподавател, убедено предлагам да ѝ бъде присъдена академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 2.1. Филология (Литература на народите на Европа, Америка, Африка, Азия и Австралия (Американска литература)

Благоевград,
30. 10. 2023 г.

проф. д-р Стилиян Стоянов

REVIEW

In connection with the competition for associate professor in professional field 2.1. Philology (Literature of the People of Europe, America, Africa, Asia and Australia (American Literature) announced by the Neofit Rilski University

Evaluation of the scientific and practical results and contributions of the creative production submitted for participation in the competition

Assistant Professor Maria Anastasova, Ph.D., offers the monograph "Stephen King: New Reflections and Refractions" as a habilitation thesis. The list of publications with which she participate in the announced competition contains 11 articles, 1 textbook and 2 study aids. The subject of Maria Anastasova's two monographs, one based on her dissertation, the other offered as a habilitation thesis, is the work of Stephen King. I think it will not be an exaggeration to note that Maria Anastasova is the most profound connoisseur of his work in Bulgarian humanities and, judging by the numerous citations, one of his authoritative interpreters in general. If in her dissertation Maria Anastasova analyze the connections between Stephen King's novels and their film adaptations, proposing an interdisciplinary study based on the analysis of two codes: verbal and visual and the interferences between them, then the habilitation work has strictly defined boundaries and limitations: time and genre. Maria Anastasova examines Stephen King's novels published in the decade 2011-2021, the fifth decade of his career. The ten novels, as already stated in the introductory part of the monograph, are not considered in chronological order. The markers that Maria Anastasova sets and strictly follows are: analysis of the character system and the search and interpretation of evil ("internal" and "external") as a thematic core in Stephen King's novels of the last decade. What gives the monograph its density and makes it an interesting reading even for people who are not maniacal King readers is Maria Anastasova's ability to outline and interpret the contexts - sociocultural, political, economical, psychoanalytic (there are certainly others that skip) in which the "King Universe" exists. In this regard, the paronymous title Reflections and refractions turns out to be far more than just a phonetic find. It adequately presents the essence of the monograph: reflections and refractions, namely: what are the reflections, reflections of King's novels among the general readership and in specialized metatexts; what refractions of phenomena and processes in modern civilization, understood in the broadest sense, we find in these novels.

The first chapter of the monograph comments on the "universe of Stephen King" as it exists in the metatexts - mainly literary criticism and literary history, but also studies, with psychological, sociological, psychoanalytic, political, feminist, etc. directionality. Focusing on the "fifth decade", Maria Anastasova offers a vision of the dimensions of the Stephen King phenomenon. A perfect knowledge of both his work and the vast corpus of texts generated by that work allows her to trace how reflections and refractions change over time. The first chapter also substantiates the main approaches: analysis of the character system, the placement of Stephen King's novels in the history of American literature, on the one hand, in the paradigm of Gothic novels, on the other hand, in the sociocultural and technological contexts of the last decade, in the era of post-truth, when social media radically changes not just the picture of the world, but the ways of constructing and

perceiving this picture. Understandably, Stephen King's novels are also set in a narrowly biographical context: the relatively quiet decade in personal terms, in which the temptations of alcohol and drugs were forgotten and annual income rarely fell below \$15 million. Stephen King's clear political stance - pro-Obama and anti-Trump - is outlined in order to trace in the next two chapters how his political views and fears of a violent and perhaps uncontrollable technological revolution are refracted in the themes, plots and characters in the ten novels written in the period 2011 - 2021. Maria Anastasova's monograph shows a very good ability to outline not just the contexts, but also to interpret and find connections both in the field of the literary paradigm and between literary and non-literary reality . The story of how in the novels of King refracts and reflects traumatic experiences such as the war in Vietnam, childhood without a father, 9/11/2001 syndrome, covid-19 syndrome is dense and convincing.

The second chapter comments on the protagonists. They are divided into three sub-chapters: men (the sleazy "The Importance of Being an Average Joe"), women ("Leaving Her Behind"), and children ("Children with Talents "). "The Importance of Being an Average Joe" is one of the titles found in the monograph in so far as it accurately characterizes the prevailing type of man. An average man, neither very good nor very bad, whose main feature, according to Maria Anastasova, is normality. Stephen King, in his novels of the fifth decade, consciously or not, is guided by the Aristotelian requirement of the average character, maximally convenient and suitable for identification, sympathy, empathy and differentiation on the part of the viewer/reader. Maria Anastasova has traced the twists and turns of the Average Joe: Dan Torrance ("Doctor Sleep"), Dev Jones ("Joyland"), Tim Jamieson ("The Institute"), Jamie Morton ("Revival"). Attention is paid to the new type in the novels of the fifth decade: the policeman/detective in the person of Bill Hodges, Tim Jamieson and Ralph Anderson. Maria Anastasova's thesis is that while King's earlier creative decades were dominated by supernatural horror stories, recent years have seen mainly the production of more realistic stories that focuses on contemporary crime. Accordingly, in the image of Average Joe, the ideas of failed fatherhood and its compensations are reflected and refracted, the comfort that brings the thought that it is enough to be good in your field and you can forget the pursuit of the exceptional, the comfort of loving/being loved. One can not help but agree with what is written on page 43 of the monograph: "The author's earlier works deal primarily with the consequences of failed fathers, while newer novels tend to present the idea of fatherhood as a way to transform the male and atone his sins and mistakes". The analysis of Average Joe also demonstrates Maria Anastasova's ability to shift the research lens from the general plans of comparative analysis to the specifics of the detail— the analysis of male names and their relationship to the semantics of God's Protection: James, Jake, Jack, Jacob - Jacob (Jacob's Ladder)

"Leaving Her Behind" is also one of the successful titles in the monograph and well characterizes the women in Stephen King's novels. Maria Anastasova states that the mass feminist criticism still gave some result and the female images in the "fifth decade" are both denser and less background, and generally more distant from the stereotypes of popular culture. The observations about the function of the woman in Stephen King's stories sound convincing: to support the man in a difficult moment for him, and, on the other hand, to have someone for the man to love and protect. An exception is Holly Gibney, who appears in several novels, whose image is interpreted in great detail in the monograph, insofar as she outlines really new breaks in the woman and in the character system and in the themes of Stephen King: the asexual, outside the typical roles of

mother, wife and housewife woman. It is pertinent to observe that Holly seems to belong to two worlds and falls simultaneously into two of the categories of characters for which King has always shown a weakness - the children and the outsiders.

Children in the King universe have the talent to detect and defeat evil. Maria Anastasova also comments on their hybrid nature from childhood plus wisdom. The emphasis is on their talents and supernatural abilities, a narrative strategy of Stephen King's that has clearly enjoyed success with the reading public. On the other hand, as we will see in the third chapter of the monograph, children are a reason to think about the vicious and quite often fear-inducing work of institutions. Maria Anastasova emphasizes that one of the novels of the fifth decade is called "The Institute" and the main characters/victims in which are children.

The evil is the meaningful center of the third chapter of the monograph. Maria Anastasova comments on King's concepts of internal, man-made evil and external evil caused by external, supernatural forces. His statement that there is no external evil, rather that everything originates from man, does not sound joyful. The theme of evil is placed in a dense cultural context: Jung's concepts of the shadow, that of Yulia Krasteva - that what causes disgust is "that which violates identity, system, order", that which "does not respect borders, positions, rules". Maria Anastasova traces the transformations of real events, facts and personalities, public fears or hopes in King's novels. Perhaps this is most clearly seen in the quasi-historical (according to Anastasova's definition) novel "11/22/1963", but it can be traced in any of the novels of the fifth decade. In the analysis that Maria Anastasova offers, the non-literary generators of evil according to Stephen King are clearly outlined: the excessively material world, the digital universe in which post-truth rules, terrorism, misanthropy, racial intolerance. On the other hand, the monograph also outlines the purely literary paradigm of evil along the lines of the traditions of the Gothic novel. Motives and situations that have a solid presence in literature are well outlined: the quest for eternal youth, the quest to revive the inanimate or breathe life into it; the face and the mask, the man and his dark shadow, etc. The definition of "suburban gothic" is a good one - the place where everyone knows each other and that's exactly why the horror is so strong and impactful.

I fully agree with the contributions of the monograph indicated by Maria Anastasova. The monograph is the first systematic study of Stephen King's novels from the fifth decade in Bulgaria and, as far as I can tell, one of the few outside it. Research that demonstrates a productive synthesis of research approaches that delineate poetics, pragmatics, contexts – literary, sociocultural, political; receptive attitudes - in general, everything that makes the Stephen King phenomenon possible.

Maria Anastasova offers for review 11 articles, two of which are co-authored, and several study aids. I would group the articles into two areas: American literature with an emphasis on the works of Stephen King and translation studies. Maria Anastasova's ability to contextualize literary facts and phenomena, demonstrated in the monograph on Stephen King, can be found in her articles "Captain Ahab and Jack Torrance in Their Darkness and Madness", "Puritan Projections in Nathaniel Hawthorne's *The Scarlet Letter*" and "Carrie" Stephen King's, "The idea of evil place in Edgar Allan Poe's *The Fall of the House of Usher* and in Stephen King's novel *The Shining* and „The Monster in the Hotel Room." These texts outline the contexts and conditions that make possible the phenomenon of Stephen King and, on the other hand, give concreteness and density to phenomena, narrative concepts, traditions characteristic of American reality and - in this connection - literature. Maria Anastasova's analysis of the narrative tradition of the Puritans and

its refraction in Stephen King's novels is very interesting. Comparative analyzes of Herman Melville's *Moby Dick* and Stephen King's *The Shining* along the lines of "dark romanticism," the self-destructive hero, the alienation, the failure, the downward spiral brought about by devastating passion, are compelling. Equally compelling is the juxtaposition between Nathaniel Hawthorne's *The Scarlet Letter* and Stephen King's *Carrie* in the contexts of the Puritan narrative tradition and the Gothic. The emphasis is again on the individual (in this case the woman) who cannot fit into her group. The sociocultural foundations of the theme of the evil place, so characteristic of Stephen King's prose, are sought, in comparison with Edgar Allan Poe's story "The Fall of the House of Usher". Maria Anastasova has the ability to see and interpret not just the details in the artistic text, but to open the reading to their socio-cultural premises and grounds, say the strange architecture of Usher's house, paralleled with his own strangeness, on the one hand, and those perceived by the traditions of Gothic literature models the space of the home, on the other. Or the space of the "Panorama" hotel from "The Shining" again in the Gothic tradition, but also in the contexts of the American reality of the mid-twentieth century.

I especially want to single out the article "Bestsellers - literature for people", which could be considered as an early approach (the article is from 2006) to what over the years has been the main topic of Maria Anastasova's scientific research - "The Universe of Stephen King". The article offers a logical and very convincing cross-section of popular literature in the technological contexts of the time. On the other hand, its genre specificity is well defined - literature outside the paradigms of the classics; literature and its material expression – a book, functions of market mechanisms and in this connection – of fulfilled reader expectations.

Conclusion

Based on the review of the scientific production proposed by assistant professor Dr. Maria Dimitrova Anastasova, as well as the documentation certifying her activity as a teacher, I strongly suggest that she be awarded the academic position of "associate professor" in professional direction 2.1. Philology (Literature of the People of Europe, America, Africa, Asia and Australia (American Literature)

Blagoevgrad,
30. 10. 2023

Prof. Dr. Stiliyan Stoyanov